

За що люблять Батьківщину?

Лучія ПУЗИКОВА
(Крим)

Наприкінці березня почали переправляти військово майно української армії на материк. Крим залишають військовослужбовці і їх родини. Викладач однієї зі шкіл міста Севастополя Алевтина Олександрівна здивовано розводить руками:

– Наша школа спорожніла, за останні два місяці діти забирають документи, перебираються хто до бабусі з дідусем в Україну, хто з батьками до нового місця служби. А надто прикро, що це змушені робити навіть випускники, зовсім трохи не дотягнувши до кінця навчального року ...

Майже всі наш хлопці народилися й вирости в Севастополі, їм і нам дуже боляче прощатися.

Подружжя Юлія та Леонід Матюхіни залишилися вірні присязі України

Капітан першого рангу Леонід Матюхін – військовий журналіст, його дружина – підполковник прикордонної служби Юлія й 10-літній син Данило через кримські події майже не бачаться. Мама вже в Києві, тато – в Сімферополі: чекає наказу про повернення на материк. Останнім часом Матюхіни переживали один за одного. Особливо, коли Леоніда направили в село Перевальне.

Він із першого до останнього дня гострих подій на півострові був у цій військовій частині, де українські військові самовіддано тримали оборону. Леонід передавав зведення подій з гарячої точки. До речі, за часів СРСР тут, у Перевальному, було училище, котре готувало військові кадри для деяких закордонних країн. У цьому навчальному закладі освоював військову техніку курсант Муаммар Каддафі, якого потім скинув інший колишній курсант цього самого училища – генерал Мухтем Нагі....

– Коли я туди приїхав, – розповідає Леонід, – життя у військовій частині йшло своїм звичаєм: шикуння, вишкіл, спорт. Хлопці, напевно, навіть не підозрювали, що їх чекає. Ми встигли справити день народження одного з бійців. У мене були із собою гроші, тому ми змогли купити подарунки й частування в магазині. Але... На цьому свято швидко закінчилося. Незабаром почалися військові дії. Я бачив, як самовіддано, до останнього трималися наші військовослужбовці, чесно виконуючи свій борг. Кожен з них був готовий померти за Батьківщину. І це не пишномовні слова. Це правда.

– Леоніде, як ви ставитеся до людей, з якими ще вчора були по одну сторону барикад, а сьогодні, на жаль, по різні? – запитують свого співрозмовника.

– Я нікого не засуджую. Кожен робить свій вибір, – розповідає Матюхін. Сьогодні багато хто приходив до армії заробляти гроші. Це передбачено контрак-

том. В усьому світі так. Слава Богу, є ще й такі військовослужбовці, для кого Батьківщина – не гастроном.

– А ви змогли б порушити присягу?

– У родині мене вчили дотримуватися кодексу честі. Мій дід був командиром партизанського загону в Криму. Мене виховували на його прикладі. Завжди повторювали: хоч як важко тобі було б, не здавайся. Твої вчинки, казали мені, поповнять сторінки сімейної книги, яку ніхто не пише, а всі пам'ятають.

Сліди лютевих днів привели нас в українську військову частину, яка сьогодні перебудовує свою організацію вже під прапором Росії. З керівництвом зустрітися не вдалося, але з людиною, яка займається кадровими питаннями, поговорили.

– Ми тиждень були в облозі, – розповідає Наталя Василівна. – У нашій частині служать хлопці з усієї України – зі Львова, Тернополя, Івано-Франківська, Сум і т. і. Усього 300 контрактників. Завтра на материк відправляємо 100 людей, інші прийняли рішення залишитися в Криму. Ніхто їх не змушував. Прагну ще сказати, що контрактники з України – дуже сумлінні хлопці, працюють і дисципліновані. Гарні фахівці, проводжали їх зі сльозами.

Я – росіянка, народилася в Сибіру, за велінням долі опинилася на службі в українській армії. Анітрохи не жалую. Щиро пишаюся такими офіцерами й командирами, як Юлії Мамчур. Він і його хлопці не «перекрашувалися», показали відданість своєму боргу, народові України, а це означає, що не перевелися люди, здатні захищати свою Батьківщину непохитно, до останнього подиху.

– А чому все-таки це сталося з нами? – поцікавилися ми в Наталі Василівні.

Думаю, що в цьому винен багато хто: політики, чиновники Міністерства оборони, уряд і сам Президент. На проблеми армії дивилися крізь призму особистого збагачення, втративши й сором, і совість. Яюсь я дізналася досить прикро річ. Курсанта другого курсу не могли забезпечити взуттям через великий розмір. Йому купили капці. І він три тижні ходив у них, поки не приїхали батьки й придбали йому необхідне взуття. А як годували? Гірко усвідомлювати, але в житті, коли досягаєш крайності, з'являється небезпечний поворот.

На території цієї самої частини стоять сиротливо кілька старих будиночків з усіма вигодами на вулиці. Тут живуть забути ветерани української армії. Питну воду вони носять на собі вже багато років. З однією з господинь та-

Перевальне. Українські військові частини в облозі

кого житла ми поговорили. Людмила Висоцька прослужила в цій частині 21 рік. 10 років – у перших лавах черги на квартиру.

– Уже й мама померла, так і не дочекавшись поліпшення житлових умов, – розповідає Людмила.

– Чому вам усе-таки не вдалося отримати житло?

Колишня військова показала нам товсту теку, де прописана вся історія її боротьби за одержання квартири. Куди тільки не зверталася по допомогу, навіть до суду подавала.

– Будинки за будинком здавали, – каже Людмила, а користі жодної. У новобудові на вул. Надії Островської, 14 «А», призначеній для родин українських військовослужбовців, більша частина квартир заселена людьми, котрі не мають нічого спільного зі службою в армії.

Пани б'ються, а в хлопів чуби тріщать.

Усе, що відбулося останнім часом у Криму, торкнулося кожної родини окремо. У деяких з них чоловік служить в українській армії, а дружина – в російській. Уявляєте, як це – вибирати, якій Батьківщині служити?

Багато жителів Криму, які проголосували на референдумі й одержали російські паспорти, уже замислюються, чого чекати від цих змін.

У Криму, на цій прекрасній землі, мирно співіснують більш як сто народів і народностей, зі своєю культурою, релігією й традиціями. У простих трудівників немає претензій один до одного. Вони прагнуть спо-

Біля штабу ВМС України

кійно жити й працювати. Ростити своїх дітей і нянчити онуків. Їм не потрібні чвари й бійки.

А ось що думають контрактники російського флоту.

Віктор із Воронежської області каже:

– Це серйозний перелом у житті людини. Слава Богу, нам не довелося стріляти в українських військових.

Коли матеріал був готовий до друку, нам зателефонувала викладач однієї із севастопольських шкіл, де відбулося тестування. На запитання: «За що люблять Батьківщину?» один із п'ятикласників відповів дуже коротко: «За те, що вона є».

На прохання співрозмовників ми не вказали їхніх прізвищ.

11

Окупанти не пройдуть!

Ярослав ЧЕПУРНИЙ

Тривога – ось головне відчуття, яким просякнута повітря, коли наближаєшся до Криму. Тривога відчувається в розмовах незнайомих людей, які обговорюють останні політичні події, наголошуючи на їх військовому аспекті; вона – у поглядах простих людей, коли вони дивляться на військового, що мимоволі опинився з ними поруч. Нарешті, тривога проявляється в тому запитанні, яке деякі цивільні таки наважуються поставити незнайомим воякам: то що, війна буде?

– Оце так сюрприз! – відреагувала моя супутниця, дев'ятнадцятирічна студентка Алла, побачивши армійський БТР, обкладений мішками з піском, що стояв поблизу греблі Каховської ГЕС з боку Криму.

Востаннє дівчина проїжджала цією дорогою місяць тому, але тоді ще військової техніки тут не було. Тепер підходи до ГЕС охороняють бійці внутрішніх військ і члени місцевої самооборони, в рішучості яких відстояти рідний край можна переконатися за двома написами, зробленими просто на земляному валу. Слова «Україна» і «Путлер, геть!», викладені за допомогою автомобільних покришок, пофарбованих у білий колір, щоб їх було видно здалеку, вочевидь дають зрозуміти, що російські війська в Херсонській області – небажані гості.

– У нас у групі всі проти того, щоб Росія до нас лізла, – розповідає Алла про настрої, які панують серед

херсонської студентської молоді. Щиро кажучи, трохи страшно їхати додому, адже рідні перебувають поряд із кримським кордоном, де тепер розташовані російські війська, – зізнається вона.

Мешканцям маленького села Каїрка, розташованого буквально на кордоні з Кримом, теж не хочеться, щоб українська влада змінилася на російську.

– Ми цих кацапів до себе не чекаємо, – безапеляційно й трохи грубувато заявив водій сільського мікроавтобуса Олексій, який розвозить жителів на роботу, а ввечері забирає додому. – Незрозуміло, чого їм досі світло, газ і воду не перекирили, – дивується сільський мешканець милосердю українського уряду.

А ось українських військових, котрих останнім часом з'явилося на кордоні з Кримом досить багато, селяни дуже поважають і підтримують.

